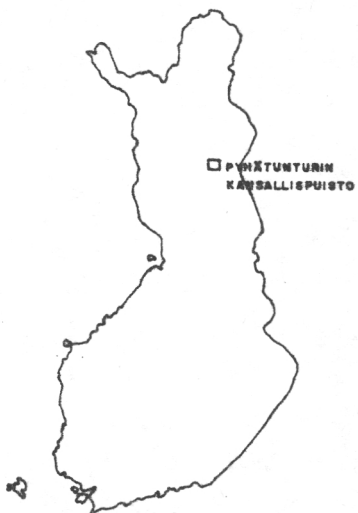

PYHÄTUNTURIN
KANSALLISPUISTO

ISONKURUNKANKAAN
LUONTOPOLKU

METSÄNTUTKIMUSLAITOKSEN KOKEILUALUETOIMISTO

TOIVOTTAAN TEIDÄT TERVETULLEEKSI

ISONKURUNKANKAAN LUONTOPOLULLE

Luontopolku perehdyttää retkeilijöitä tunturin metsärinteen ja tunturiaavan luontoon sivuten mm. Isonkurun karua louhikomaisemaa. Kohteissa on kiinnitetty huomiota sekä menneiden aikojen muodostumiin että nykyajan luonnon yksityiskohtiin. Kohteita on merkitty yhteensä 11. Polun pituus on 4,5 km. Polku on merkitty keltaisilla kilvillä. Se alkaa tuolihissin ala-asemalta ja palaa samaan paikkaan.

Pyhätunturin kansallispuisto on perustettu v. 1938. Puisto on Metsäntutkimuslaitoksen hallinnassa. Pinta-alaltaan puisto on n. 30 km². Alueeseen kuuluu viisi jyrkkärinteistä keroa sekä ympärillä olevaa metsää ja suoaluetta. Kerojen väliset kurut ovat erikoisia, tälle tunturialueelle tyypillisiä luonnonmuodostumia. Pyhätunturi on Suomen eteläisin suur-tunturi. Kerojen nimet ovat idästä lukien: Kultakero, Ukonhattu, Noitatunturi, Laakakero ja Peurakero. Korkein on Noitatunturi, 540 m. Retkeilijöitä varten on viitoitettu polku Karhunjuomalammelle ja Oravalammelle. Muita nähtävyyksiä ovat Pyhänkasteenlampi ja -putous.

Kohde 1. Kansallispuiston raja

Olet kansallispuistossa. Tervetuloa nauttimaan luonnosta !

- mitään kasvia ottamatta
- mitään eläintä hätyyttämättä
- kiveäkään särkemättä tai siirtämättä

Tulenteko on sallittu vain merkityillä nuotiopaikoilla. Koirat on pidettävä kytkettyinä. Siivosithan jälkesi !
Marjojen ja sienten poimiminen on luvallista.

Kohde 2. Lehtomainen painanne tuoreessa kangasmetsässä

Tyypillistä on kuusien ja lehtipuiden selvä lisääntyminen ja aluskasvillisuuden rehevöityminen. Puusto on kuusivaltaista, lehtipuista esiintyvät seuraavat: raudus- ja hieskoivu, raita, harmaaleppä ja pihlaja. Eri sammallajeista muodostunutta pohjakasvustoa peittävät pääasiallisesti saniaiset ja metsäkurjenpolvi-kasvustot. Saniaisista voidaan mainita hiirenporras ja metsäimarre. Muita aluskasvillisuuden yleisiä lajeja ovat: oravanmarja, mustikka, maitohorsma, ruohokannukka, metsätähti, kangas- ja metsämitikka, mesimarja, kultapiisku, maariankännekkä ja korpiorvokki. Linnuista esiintyvät enimmäkseen seuraavat: pajulintu, järripeippo, urpiainen, leppälintu, harmaasieppo ja laulurastas.

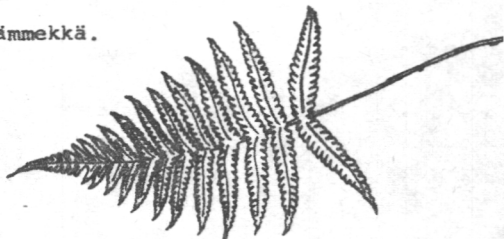
Kohde 3. Mustikkatyyppin kangasmetsä (Tuore kangasmetsä)

Puista ovat vallitsevina mänty ja rauduskoivu, edellinen usein myös keloutuneena. Muita lajeja ovat raita, kuusi, pihlaja ja kataja. Poronjäkäliä (mm. harmaa ja valkea) ja erilaisia sammalia (mm. seinä-, kerros- ja kynsisammal) ver-

hoaa mustikkavaltainen aluskasvillisuus. Muita aluskasvillisuuteen kuuluvia lajeja ovat: puolukka, kanerva, variksenmarja, juolukka, kangasmaitikka, oravanmarja, vanamo ja jopa kissankäpälä ja maariankämmeekkä.

Kohde 4. Majan rauniot.

Kemijärven kunta rakennutti v. 1927 autiopirtin matkailijojen varten. Pyöreistä kelohongista tehdyssä pirtissä oli kaksi huonetta ja keittiö alakerrassa sekä kaksi huonetta yläkerrassa. Rakennus säilyi 1950-luvulle saakka, jolloin se paloi varomattoman tulenkäsittelyn seurauksena. Tupa on ollut ensimmäisiä, ellei ensimmäinen, matkailutarkoitukseen tehty erämaarakennus.

Kohde 5. Isonkurun eteläpää

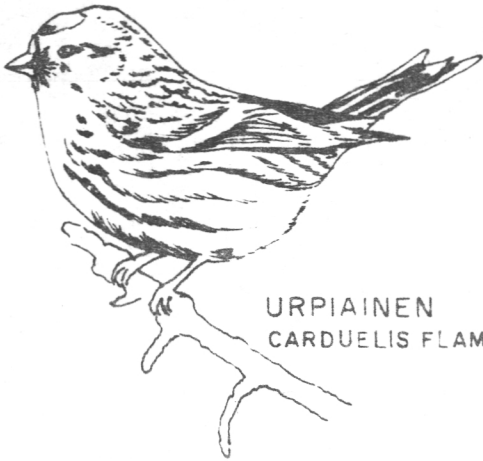
Tyypillistä puronvarsikasvillisuutta edustavat tiheät pajukot ja suopursukasvustot. Muita kostean maan lajeja ovat: hilla, metsä- ja peltokorte, juolukka, vaivaiskoivu, raita, kuusi ja raate. Lintujen äänistä voit kuulla rastaan kauniin ja monipuolisen laulun.

ORAVANMARJA
MAJANTHEMUM BIFOLIUM

TÄHTITALVIKKI
PÝROLA UNIFLORA

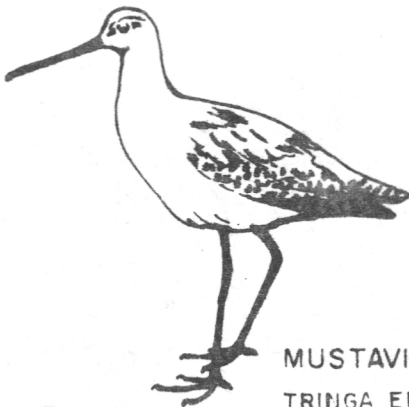
URPIAINEN
CARDUELIS FLAMMEA

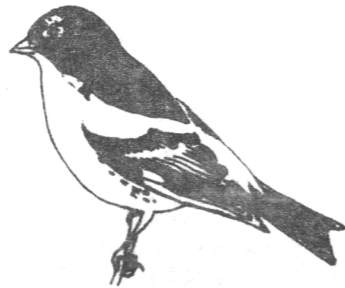
PYY
TETRASTES BONASIA

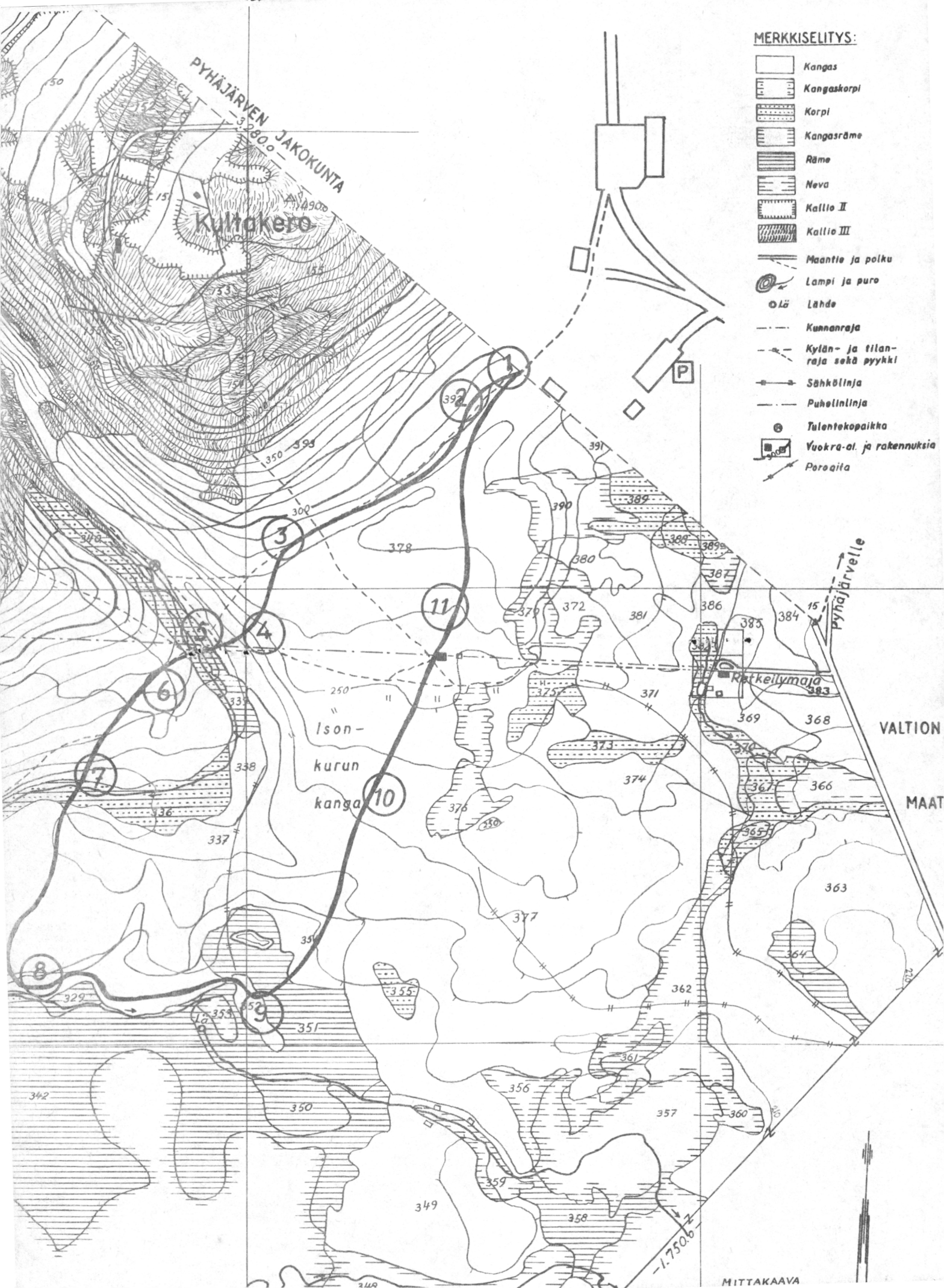
LAPINTIIRA
STERNA PARADISAEA

MUSTAVIKLO
TRINGA ERYTHORPUS

JÄRRIPEIPPO
FRINGILLA MONTIFRINGILLA

PYHÄJÄRVEN JAKOKUNTA
Kultakero

Ison-
kurun
kanga

MITTAKAAVA

MERKKISELITYS:

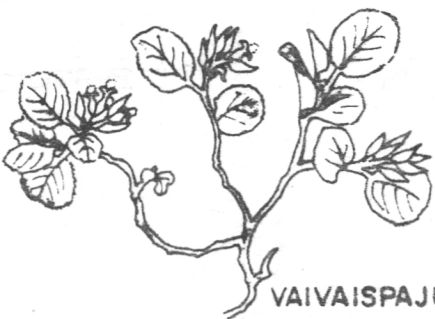
- Kangas
- Kangaskorpi
- Korpi
- Kangasräme
- Rämpe
- Neva
- Kallio II
- Kallio III
- Maantie ja polku
- Lampi ja puro
- Lähde
- Kunnanraja
- Kylän- ja tilanraja sekä pyykki
- Sähkölinja
- Puhelinlinja
- Tulentekopaikka
- Vuokra-ol. ja rakennuksia
- Poraita

VALTION
MAAT

Pyhäjärvelle

Ratkeilymaja

-1.750.6

VAIVAISPAJU
SALIX HERBACEA

MUURAIN
RÚBUS CHAMAEMÓRUS

KERROSSAMMAL
HYLOCOMIUM SPLENDENS

RUOHOKANUKKA
CORNUS SUÉCICA

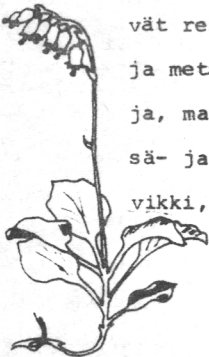
MAARIANKÄMMEKKÄ
DACTYLORHIZA MACULATA

Kohde 6. Muinainen merenranta

Suomen Lappi vapautui jäältä 10 000 - 9000 vuotta sitten. Pääasiallisin jään peräytymissuunta oli Pohjois-Lapissa koillisesta lounaasaan ja suunnilleen Saariselän-Kolarin linjalla sijainneen jäänjakajan eteläpuolella kaakosta luoteeseen. Jään sulamisesta ja peräytymisestä on lukuisia esimerkkejä, mm. laattakiviä, joissa muinaisen meren aaltokuviot näkyvät, sekä merenrantalouhikot.

Kohde 7a. Lehtokorpi

Lehtokorvet ovat parempien metsätyyppien, käenkaali-oravanmarja- ja muiden lehtojen ohutturpeisia soistumia. Niiden runsasravinteisuus antaa elinmahdollisuudet puolivaateliaille kasvilajeille, joista selvimmän näkyviä ovat suuret saniaiset: hiirenporras ja metsäälvejuuri. Käenkaalia ei alueen pohjoisen sijainnin vuoksi täältä tapaa. Puusto on runsasta ja kuusivaltaista. Muita puita ovat: rauduskoivu, pihlaja, raita, paju ja kataja. Aluskasvillisuudessa esiintyvät rehevimmin metsäkurjenpolvi, pohjanruttojuuri, rentukka ja metsäimarre. Muita lajeja ovat: mustikka, hilla, mesimarja, maitohorsma, oravanmarja, metsätähti, ruohokannukka, metsä- ja kangasmaitikka, kultapiisku, tähtitalvikki, nuokkotalvikki, norjantalvikki, puolukka ja variksenmarja. Sammalten

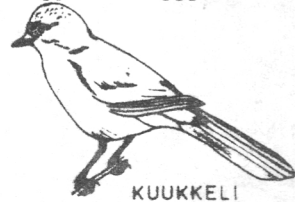

NUOKKOTALVIKKI
PYROLA SECUNDA

RIEKONMARJA
ARCTOSTAPHYLOS ALPINA

lajirunsaus on silmiin pistävä ja yleisimpiä niistä ovat rahkasammalet ja lehtisammalet. Lehtokorven ja tuoreen kansametsän rajamailla linnusto on runsaslajinen. Mm. esiintyvät: laulurastas, punakylkirastas, leppälintu, pajulintu, tiltaltti, jättiläispeippo, lapintiaainen, harmaasieppo sekä pyy, kuukkeli ja närhi.

KUUKKELI
PERISOREUS INFAUSTUS

Kohde 7b. Lehtokorpi

Puusto on kuusi- ja koivuvaltaista, aluskasvillisuus vähälajista, saniaisista on päälajina hiirenporras. Muista lajeista voidaan mainita: metsäkurjenpolvi, metsäimarre, maitohorsma, metsäkorte, metsätähti, ruohokannukka, kultapiisku, sudenmarja ja lapin linnunsilmä. Sammalikko on keuhko- ja lehtisammal-valtaista.

Kohde 8a. Suonäkymä Tunturiaavalle.

Tunturiaapa on tyypillinen rimpineva. Rimpinevat ovat hyvin märkiä soita. Niiden pinnasta yli puolet on rimpien peitossa. Rimpien ja niiden välillä kulkevien jänteiden kasvillisuus on vaihtelevaa. Sammalista yleisimmät ovat eri rahkasammalet, joita peittävät tiheät suopursu- ja suokukka- sekä hillakavustot. Linnusto käsittää enimmäkseen kahlaajija, joista yleisimmät ovat liro ja mustaviklo. Säännöllisesti esiintyvät

myöskin telkkä, keltavästäräkki, lapintiira, riekkö, kuukeli ja varis.

Kohde 8b. Kaltio

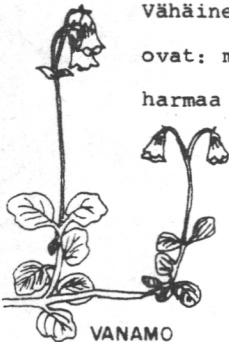
Lähde, johon puhdas ja raikas vesi pulppuaa maan uumenista. Kaltiota ympäröi tavallisesti tiheä rahkasammalkasvusto.

Kohde 9. Jänkäsaareske

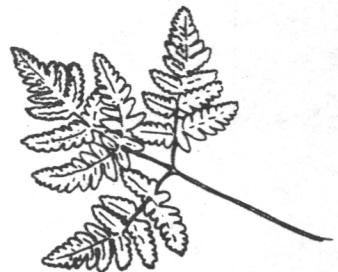
Soiden ympäröimä ja siitä kohonnut kangasmetsäkumpare. Kelo on kuollut, kaarnansa ja havunsa pudottanut ajan haalistama mänty. Kelot ovat erinomaisia pesäpaikkoja palokärjille, tikoilte, siepoille, leppälinnuille ja lapintiaisille.

Kohde 10. Kuivakangas (Kanervatyypin kangas)

Puusto on mäntyvaltaista. Muita lajeja ovat kuusi ja pihlaja. Vähäinen aluskasvillisuus on kanervavaltaista. Varpulajeja ovat: mustikka, puolukka, vanamo. Jäkälistä yleisimmät ovat harmaa ja valkea poronjäkälä.

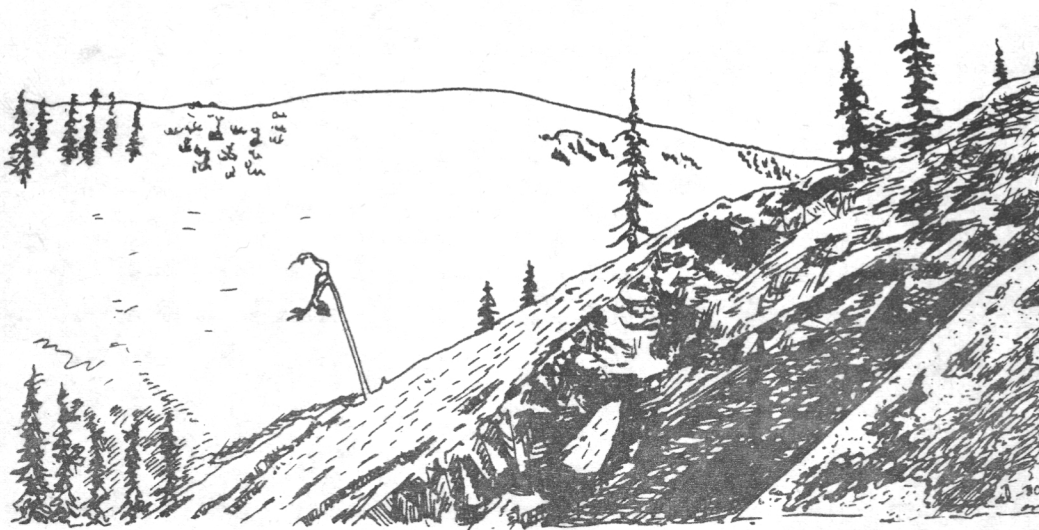

VANAMO
LINNA BOREALIS

Kohde 11. Harjukuoppia eli suppia metsämaastossa

Supit ovat mannerjäätikön sulamisvaiheessa muodostuneita laskeumia. Ne ovat syntyneet harjuainekseen hautautuneiden jäälohkareitten sulaessa.

METSÄNTUTKIMUSLAITOS

Kokeilualuetoimisto

Unioninkatu 40 A

00170 Helsinki 17

Puh. 90/661 401

Pohjois-Suomen hoitoalue

aluemetsänhoitaja Erkki Tuovinen

Eteläranta 55 A

96300 Rovaniemi 30

Puh. 991/15 721

Julkaisija: Metsäntutkimuslaitos/kokeilualue-toimisto

1980